

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΕΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. Συγ. IV, 84/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
10-12-1969 / 10-2-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομάνοις) Ἀγία Παρασκευή
(παλαιότερον ὄνομα: Μοιρεΐδα), Ἐπαρχίας... Τριφυλίδος
Νομοῦ Αἰτωλίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
Βασιλείου Γεωργίου ἐπάγγελμα .. Διδάσκων
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Βασιλείου Γεωργίου Τριφυλίδος
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... 5
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Βασιλίου ... Βασιλείου Γεωργίου

ἡλικία. 67 ... γραμματικαὶ γνώσεις. Γ. ... Δημοσίου
..... τόπος καταγωγῆς Ἀγίου Βλασίου
Τριφυλίδος Αἰτωλίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Ὑπῆρχον χωριστά, τὰ διὰ τὴν βοσκήν
ἀπὸ τὰ διὰ τὴν σποράν προοριζόμενα

Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐπῆρχον χωριστά

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... Ἀνήκον εἰς τοὺς χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ... Ὁ πατὴρ δὲν διατηρεῖ συγκεντρω-
μένην τὴν περιουσίαν του ἀλλὰ μετὰ τὸν

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Συγχρόνως... εἰς ἀμφοτέρας.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ΝΑΙ*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

*... ἐργάζοντο ὡς ἐργάται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ
ἢ ὡς οὐλοῦνται οἱ σκηνεῖαι.....*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)..... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...*

..... Μισακάτορες βαρὺς κοινωνικῆς οὐθέσις...

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Εἰς εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

*Οὐδαί ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο
καὶ ἐποχικῶς προήρχοντο ἐξ τοῦ ἰδίου πόλου καὶ ἐλάμβανον
ἀμοιβὴν εἰς εἶδος.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ΟΧΙ*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;... *Εἰς τοῦς βατώχους τῶν κτημάτων
τοῦ χωρίου των.....*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. *ΝΑΙ* ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ΟΧΙ*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

.....
*Ἐλπιάνοντο με ζωϊκὴν κόπρον ἰδίως
 βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων. —*

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *κατὰ τὸ ἐτος 1930.*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

..... *τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὰ 1940.*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἐν παρχαῖ καὶ μονοφάρα καὶ δίφτερα ἐν κεκοί.*

*χρησιμοποιοῦνται εἰς παχέα κτήματα καὶ ἀγροὶ προμη-
 δέονται ἐν τῷ ἔργασίον. Βόλου.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;). *ἀπὸ τοῦ ἐτος 1965*

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἐν ὑπαρχ. ἐλ.*

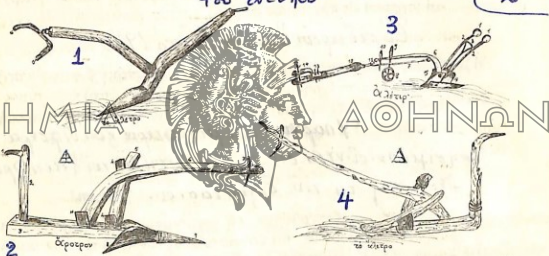
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ὄν. ὑπάρ. χ. 4*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *εἶναι. ἐν χρ. σ. 4. ὑ. π. 4. το. 196 f.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευαζόμενον ἀπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ γεωργοῦ. ἔχρησιμολογεῖτο μέχρι τοῦ ἔτους 1940, ὅποτε ἤρκεσε χρῆσιμολογούμενον ἐν σιδηροῦν

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *ἢ ἔσο ὡς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ εἶναι ὡς ἐν τῷ 2*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. {	6. <i>Σκαβάρη</i>	11.
2. {	<i>χειρολάβα</i>	12.
3. <i>Ἀχειροπόδα</i>	8. <i>Φτερά</i>	13.
4. <i>Σφήνα</i>	9. <i>ὕψι</i>	14.
5. <i>Σηράη</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου,

Δεν ἦτο μιᾶς μορφῆς ἀλλὰ ἀναλόγως πρὸς τὰ χαραφίαι
Διὰ τὰ χωματέρα ἦτο ὅπως τὸ ὕνι ἀρίθ. 1. καὶ
διὰ τὰ πετρώδη ὡς τὸ ὕνι ἀρίθ. 2. τῶν ἔργων ματρου
γιαν

ὕνι ἀρίθ. 1

ὕνι

ὕνι ἀρίθ. 2

σπίρη 3 σπάθη.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ὡς τὸ σπῆρη 3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; ἔξ. ξύλου

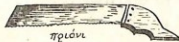
χειροβάτης

κατασκευῆς

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

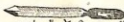
..... Πριόνι, σκεπάρνι καὶ στένροσι πριόνι...
καὶ τὸ ξυλοφάι.....

πριόνι

ἀρίδι

ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. **Βόες . ζῶα . ὄνοι**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; **Ἐχρησιμοποιοῦντο . καὶ χρησιμοποιοῦνται**

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; **Ἦτο . ἀναγκαῖος ὁ ζυγός**

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Παλιός ζυγός . καὶ ἀνέος
ὅτι παρυσιαζει διαφοράν
ζεύλα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

ἢ ζεύλα μὲ τὸ ἑμπιζεύλι ἢ ἑπάνω ζεύλι

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

τοῦτο λέγεται ἀσκάλι καὶ εἶναι αὐτό . ξάλο

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; **ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ μετὰ**

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.

Ὁ μοῖα μὲ ὄνυα ἀπαρχούται εἰς τὴν ἐντυπῶν

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. **Παλαιότερον ὥργωνε ἄνδρας ἄλλωτε ὥργωνε ὁ ἰδιόκτης ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἄλλωτε ἄλλος. ἔφα' ὑπερομιστὴς.**

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

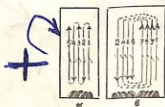
ὅπως καὶ εἰς τὸ ξύλινον, ὅπως περιγράψαμε διωχέρως.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

τὰ μακροδύνει μὲ σχοινί. τὰ ὁποῖον τὰ ἄκρα, ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων. ὅταν δὲ πρόκειται περὶ ἐνὸς ζώου τὸ μακροδύνει μὲ τὰ χεῖρά.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὅταν γίνεται μετὰ ν.ν. δίγερμα γίνεται ὁπως π.σ. χωράφι
α. ὅταν γίνεται μετὰ χωράφι μετὰ ν.ν. μονόγερμα ὁπως
π.σ. χωράφι β.
ἢ ὀργώνεται περιφέρειαικῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοφάδες κ.λ.π.) ;

Ἡ σπορά ἐγένετο καὶ γίνεται ἀκόμη
σπορές-σπορές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἡ σποριά) ; μετὰ αὐλακιάν ; μετὰ
ὁπως μετὰ αὐλακίαν ὑπὸ εἰς ἄλλες

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιοῦνται ἄροτρον ; εἰς μέρη καὶ ὅποια εἶναι πολλὰ
π.σ. χωράφι καὶ ἡ σπορά δι' ἄροτρον εἶναι ἀδύνατος

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί : καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί
πλάγιως καὶ καθέτως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

...κυρίως εἰς τὸ βαλομύδι.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Πραγεμένον διὰ τὰ δημητριακὰ χρειάζονται δύο ὀργώματα. Τὸ ἐν... βατὰ τὸν μῆνα Ἀύγουστον... καὶ τὸ ἄλλο βατὰ τὸν... Ὀκτωβρίον. Τὸ δεύτερον λέγεται διβόλισμα.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὁμοίως ὡς καὶ διὰ τὰ δημητριακὰ.....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ σπάρτον/τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

...ἐπὶ δύο ἔτη.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... Αἱ... ἄλλα... δύο ὀργώματα.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

...τὸ τσαπὶ... καὶ τὸ δισάκι.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Πολλὰς διὰ τοῦ ποδὸς τοῦ Τευχᾶ
ἢ διὰ σιδηρᾶς ἑλλειγοειδοῦς ράβδου ἢ ὅποια
ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου.

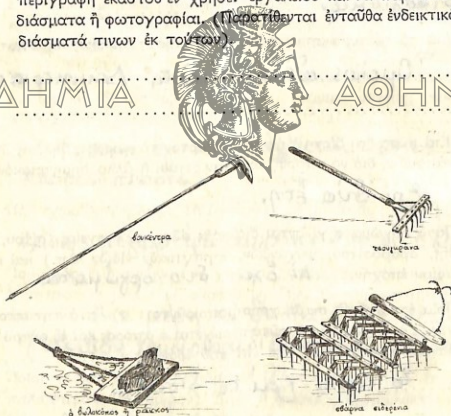
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. γίνεται ἰσοπέδωσις διὰ τῆς.....

σιδηρᾶς ἢ ξυλίνης σβάρας.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθεται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

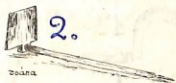
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν).....
 ..Ὁ κασμάς καὶ ἡ τσούπα... ὡς εἰς ἐξοχόμενα..
 ..εἰς τὰ... ἐπευφησι (1, 2).....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 συνήθως μάλιστα τοῦ ὁ γεωγ. καμμάς φορὰ ἀποχρηστῆ
 ὁ τσαπιστής ὁποῖος καθαρίζει τὸ χωράφι ἀπὸ χαρτὰς
 καμμάς πέτρα
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους...
 τὰ ἴδια χωράφια καλλιεργοῦνται πάντοτε
 ὅποτε με δαιμνητριάς ἢ ἀπρία... κατὰ ἀρετὰ
 γεωγ. διαστρέφεται
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ.
 τὰ ποτιστικά χωράφια
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως,
 ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με' δρεπάνι τὸ ὁποῖον εἶχε 5 σφιν
ὡς εἶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τοῦ ἔρωτηματολογίου

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Εἶναι εἶδος ἐν ἀριθμ. 1 τοῦ
ἔρωτηματολογίου

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφῆν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μετὶν. Κόσσα

ὡς τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἔρωτημα-
τολογίου.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν)

... εἶνα... ὁμαλή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηρῆς σκελετὸς πῶς ἔλεγετο;

Ἡ κατεσκευασμένη εἰς τὸν σιδηρῆς
σκελετὸς εἶναι... Κόσσα... τὸ δὲ εἶδος... Κόσσα

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἡ φαρμακὸν ἐκ τοῦ ξυροσταίου*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παραμύθου. ἐκίνετο. ἐκὶ διὰ τῶν χερῶν. ζυμύοντο. ὅχι*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτρος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐπὶ τῇ 0,25 μέτρῳ*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;.....

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

τοποθετοῦνται πρὸς ὁμοῦ (20-25) γρη. αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές.

ἀφαισίου. χροβόνα (5-6.) χροβόνα. ἑκα. δριμάει.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. καὶ διὰ τὴν
 γυναῖκες. Θερίζουσι. οἱ ἴδιοι. οἱ ἰδιαστέται. ἡ
 κοινὴ. τοὺς δακτύλους.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

Με. ἡμερομισθίου. ἢ ἀμοιβῆς. ἦτο. εἰς εἶδος καὶ
 εἰς χρήμα. τὸ ἡμερομισθίου. ἦτο...
 μετὰ... παροχῆς φαγητοῦ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. γὰρ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

οὐδὲ. αἱ ἄνδρες. οὐδὲ. αἱ γυναῖκες. ἔφερον
 ταί. εἰς τὰς χεῖρας. ὡς αὐτὴν. εἰς τὴν μέσην
 τὴν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Θ.β. ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἡ Δευτέρα ἢ Τετάρτη.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐφαγον δούσαν καὶ τραγουδοῦν διάφορα
λαματιζαὶ τραγούδια ὅπως π.χ. φ. γ. γ. γ. γ.
κ. λ. π.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυραειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

Δὲν ἀφήνουν οὐδὲν μέρος ἀθήριστον

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτισμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀφ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας δὲ πρὸς τὴν μετὰ δύο
ἢ τρεῖς ἡμέρας νὰ θιὰσῃ καὶ κατόπιν εὐν
πρὸς τὸν ἀρχιζοῦν τὸ δεμάτισμα.

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὅτις ἐρχοιτο. καὶ πολλὰ. εἰς δὲ ἴδιος δὲ ἰδιότη-
της ἔχοντα. σπάρτα. δεμένα. τὰ ἑνὰ μὲν τὰ ἄλλα
καὶ ἄλλοι τελοῦντα αὐτὰ. εἰς οὐρανὸν ἔδενεν
τοὺς στάχους. πρὸ τοῦ μεταφέρειν κατὰ χερίας
ἕτερος ἔρχοιτο. κατὰ δὲ δέσιμα. εἶναι. ἐχρη-
σιμοποιεῖτο. αὐτὸν. ἔργαλειον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια. μετὰ τοῦ δέσιμον. συνεκεντρώνοντο
εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου. ἀγροῦ, περὶ
τοῦ μέσου. συνήθως αὐτοῦ. ἀφαιρέσει. τοῦ ἀγροῦ
εἰς ἐκείνην θέσιν. αὐτὰ. συνεκεντρώνοντο. καὶ..
τὰ ἀνάλογα δεμάτια. συνήθως ἀπὸ 30-40.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἡγὼ τὸ 1910

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....Ἐν Ἰαννουαρίῳ.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

.....Μὲ ἑνὶν. σκαπὰ γίνεται ἡ ἐξαγωγή
τῆς ἀπὸ τοῦ χωράφου.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανός.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

.....ἴσχυ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ...μὲ ἑνὶν. κόσσαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

ὡς ἐκ τοῦ ὑποδείγματος. καὶ τῆς κόσσης τοῦ ἐντύπου. τὰ ἐξ ὀριστο-
μένων. δις. ἐν. σελίδα. 12......

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..... Μετεφέροντο εἰς τὸ ἄλώνι.....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

..... Ἡ τοποθέτησις γίνεται κατὰ σωροὺς καὶ εἰς μέρος τοῦ θεμωνοσταίου, θεμωνιά.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;

..... Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν ἄλώνι, πάντοτε εἰς εἰς τὸ ἄλώνι ἐγίνετο ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

..... τῆς οἰκίας, γὰρ ὑπῆρχε πρὸ τοῦτο χωρίου ἄλλως ἔξω τῆς συνοικισμοῦ.....

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον.....
Οἰκογένεια.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ιουνιον - Σεπτέμβριον.....

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χυρίως... πετράλωνο... κατασκευάζεται... ἐκ χιδίνων

πλακῶν τοποθετούμενων ἐπὶ τραπεζοειδούς... ἐπιφανείας
καὶ κεκλιμένης... ἀπὸ τῆς χωματῆος ἢ μὲν τῆς πετράλωνο

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἑτὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Ἐπεσκευάζεται διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως
τῶν ἐφαρμμένων παλίων.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Γίνεται εὐκαιρικῶς.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

Εἰς ἀπόστασιν. περὶ τῆς δ.η. ἔξω. τοῦ Ἀλεξανδρ. ἵνου συγκεντρω
μένα τῶν σταύρων. Ἀπὸ β.κ. πύκτεται. δεξιῶτι. δεξιῶτι χωριστά
καὶ δικα-κορελίζεαι. ἰσφ.ηκῶς. εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν. τοῦ...
(Ἀλεξανδρ.)

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν πᾶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

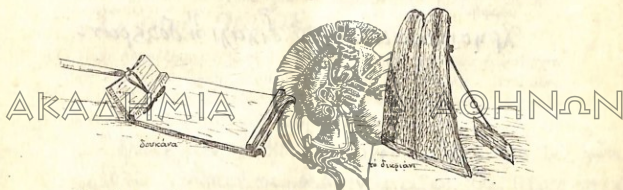
Πολλαχού τοποθετείται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλ-
 νιστοῦ ἐν μίᾳ στύλῳ, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρουλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. . . .

τὸ ἁλῶνισμα γίνεται διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἡπλων
 οἷνε. ἔρχονται κυκλικῶς καὶ ποδοπατοῦν τὰ σταχνα
 ὥστε νὰ ἐκχυροποιθῶν. Πρασινοῦται τὰ ἄλογα.
 δι' ἐνδοσχαινίου. εἰς τὸ... ἔνδο τὰ ὀρεῖον... F =

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἁλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἁλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἁλωνιοῦ. Τὰ ἁλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἁλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Εν ὅλῳ τῷ... τοιαῦτον μηχανήματι

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀπὸ τοῦ μεσημέρι... μέχρι τοῦ 4-5 μ.μ.....
 Προτιμῶνται οὐ ἡμέραι οὐ πολὺ Σεπτεμβρίου.

12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖται τὸ διχάλι ἢ δουκράνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ;.....

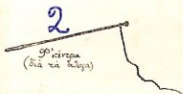
ὁ γεωργὸς ἀκολουθεῖ τὸν διαγραφόμενον
 κύκλον ὑπὸ τῶν ζώων καὶ ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν μὲ τὸ διχάλι.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύ-
 πτημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦντο ἄλωνόβεργα χρησιμοποιεῖται ἐν...
 ὁργανοῖς ὡς τὸ ὑπ' ἐφ'... 2. τοῦ ἐνῆθρου...
 σελίδος 23 καὶ λέγεται καμτσέκι

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... ἡμέραν στρώσει
τὸ ἡμέρ. 2 φιδύει

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... τὸ χένε... χείωμα

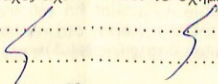
- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνισταὶ καὶ ἀγωνιστῆς), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδιά ἢ ἀγνά καὶ ἀνελκύσαντο τὸν ἄλωνισμόν

..... ἄλλοτε μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα
ἄλλοτε... ἄλλοτε οἱ... ἄλωνισταὶ... τὰ περισσεύ-
ρα... φορὰ... οἱ γεωργοὶ μετὰ ἰδικὰ τῶν ζῶα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... οχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).

Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων
ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνεμα
μεγάλου ἔργου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

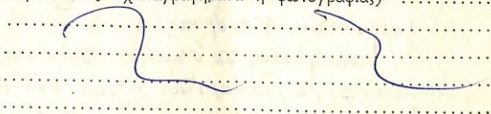
ΑΘΗΝΩΝ

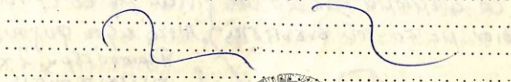
Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Λίχνισμα. λειῶμα. Σωρεύεται μετὰ δι. κριάνε
οἷως... εἰς... στάχια. 2. τοῦ ἐνδύρου. Κατὰ τὴν γένεσιν
κεῖς 15. τοῦ. φθινοῦ. ὡς εἰς στάχια. 3.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

.....καρφώνεται τὸ θρινάκι
.....καὶ γίνεται τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ
ὑπὸ τῶν παρενρισσομένων μεγάλων τῆς Οἰκίας,
καὶ εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Χριστοῦ τρεῖς φορές

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

τὸ ἀνέμισμα κατ' ἀρχὰς γίνεται μετὰ τὸ θρινάκι ο-
μοιον μετὰ τὸν ἐντύπησιν. Μετὰ ἀγῶν φύλου καὶ
περισσότερα ἂν κυρὰ
γίνεται καὶ εἰς τὸ
πτυαρίον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

.....ἐν τῇ δυνάμει ἀνδρὸς βαμμία φερεται καὶ
γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ταῦτα κοροῦνται σκύβαλα. ταῦτα κοροῦνται
μέ. ἐνα... εὐλο... κακοῦμενον κόπανον... καὶ...
ο. ἐξαχόμενα... κατὰ τὸν τοιοῦτον δρόμον...
καρπῶν... πρησιμαποιεῖται διὰ τῆς... πετυροτροφίαν

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

.....
.....
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.);

... Γίνεται διὰ στρωτήριους διὰ ξύλου καὶ
καταπιν γίνεται μετὸν ἀρέλ' εἶχο... ὡς τοῦ σχήμα 2
τοῦ ἐνεύρου.

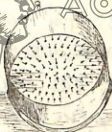
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ άνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοστί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

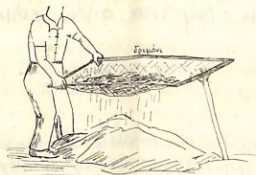

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀρυλόρος

σχῆμα 2

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

9. Ὅταν ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς σχηματίζεται σωρός. Στὴ μέσῃ ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι μὲ τὸ ὁποῖον σωρεῖται ὁ καρπός. ἐμπηγνύεται εἰς τὸ μέσον τοῦ σχηματισθέντος. Προσχωρικῶς σταυρῶν. Ἐπακολουθεῖ προσκύνωσις τοῦ γεωργοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἄν ὑπάρχουν ἄλλα ἐθίμα

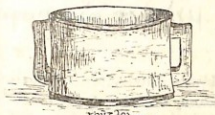
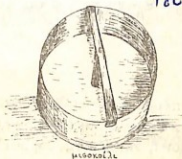
- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ, βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ εἰς εἶδος
τὸ δεκατισμα. ἤρχετο πρὸς ταῦτο ὁ δεκατιστής

καὶ ἐπέστρεφε τὸν τὸν τοῦ —

ἢ μετρήσει τοῦ καρποῦ ἐκίνετο διὰ τοῦ καὶ τλου ὡς τοῦ ἡ' κ' αὐτ. 2
τοῦ ἐντύλου καὶ ἡ χωρητικότης ἦτο 25 ὀκάδες

κουτέλι 2

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

..... καταβάλλοντο εἰς τὸ ἀλώνι

..... τὸ παπαδιάτικο, τὸ ἀγροφυλακιάτικο

..... καὶ τὸ ἀλωνιάτικο. —

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

..... ὁ βαρὸς ἀπεθηκεύετο εἰς τὸ ἀμπάρι, τὸ ὅποιον
ἐνδύετο εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ γεωργοῦ. f=

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; τὸ ἄχυρον ἀποδοκνέεται καὶ
ἀποδοκνέεται εἰς τὰι λησιόν τοῦ ἀλώνισου.....
ἄχυρωνα.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

... ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο καὶ γίνεται
μετὰ τὸ ἀλώνισμα.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ. ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Δὲν ἐσυνηθίζετο οὐδὲ συνηθίζεται
τὸ ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[Κοζυράκης Γεώργιος, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ αὐτῆς ἐγένετο ἀπὸ 10 Δεκ. 1969-10 Φεβρ. 1970.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΞΕΔΙΣ. 1^η

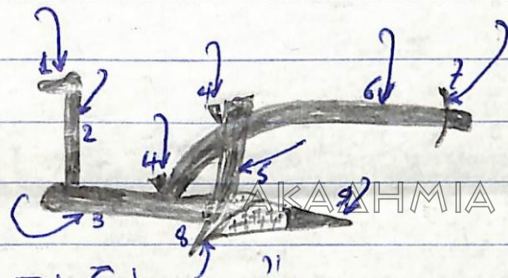
Α' α' ΤΑ ΓΕΟΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

Λυνέχεια' Ερωτήσεως υπ' αριθ 3: γάμον δὼν τέκνον σου.
 Ἀλλὰ κατὰ τὸν γάμον δίνει εἰς ἕκαστον τέκνον μέρος τι
 καὶ τὸ ὑπόδοιπον βραχὺ.

Εἰς τὰ δίδεα τέκνα σπανίως παραχωρεῖ κτήματα ἀλλὰ
 χρήματα. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

στ') Ἑρώτησις ἢ ἀριθ. 3

Τὸ Ξύλινον Ἀροτρον.

Τὸ 1 καὶ 2 μαδί = χειροχάβα

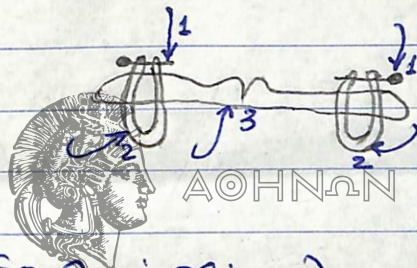
Τὸ 3 = ἀλετροπόδα | 8 = φερά

Τὸ 4 = ξφίνα | 9 = ὕνι.

Τὸ 5 = ξφάθη

Τὸ 6 = ξταθάρι

Τὸ 7 = κληδί

Ὁ Λυγὸς (Ξύλινος)

Τὸ 1 = ἐμπιδεῖν ἢ ἐπανωδεῖν

Τὸ 2 = ξέλα

Τὸ 3 = ξυγός.

Σελιζ 6

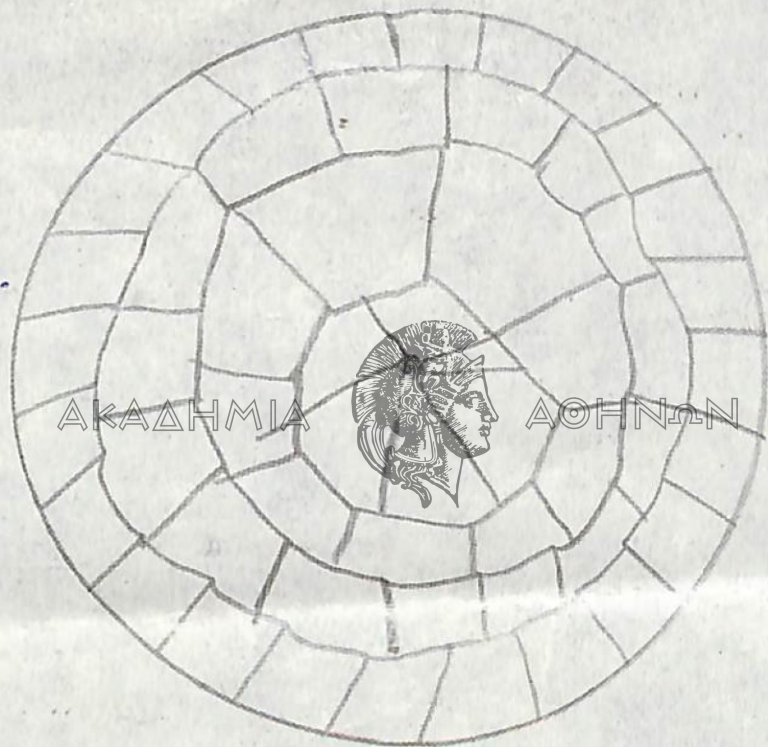
Ἐρωτήσεις νῆ' ἀριθ 12:

Βασί πρωτον τοποθετεῖται ἡ ἀλεμαρχία κατόπιν ἐφαρμόζονται
τὰ τραβτά (τὰ σχοινιά πλαχίως καὶ παραλλήλως πρὸς τὸ σῶμα τοῦ ἀλόγου)
κατόπιν εἰς τὰ ἄκρα τῶν τραβτῶν στερεώνεται ἓνα ξύλο τοῦ ὁποῖον
εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος φέρει δύο κρίκους. Ὀπισθεν αὐτοῦ τοῦ ξύλου ὑ-
παρκεῖ ἄλλο ἓνα που εἶναι παραλλήλως τοποθετημένο καὶ ἐνώνεται μὲ τὸ
πρωτον διὰ κρίκων ἐπίσης. Καὶ ταῦτα φέρει ὀπισθεν δύο κρίκους εἰς τοὺς
ὁποῖους προσδένεται χονδρὸ σύρμα ἀπὸ τοῦ ὁποῖον σύρμα προσδένε-
ται τὸ σταβαῖρι.

Τὸ δεύτερον ξύλον τοῦ ὁποῖον εἶναι βαρὺς μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ πρωτον
ὡς εἴπωμεν παραπάνω ὀνομάζεται παλανδίκι.

Ἄφω βοπή ὁ χορτός μέ τήν κρῶσα, ὁμοία μέ τήν εἰς τήν σελίδα
12, τῷ ἔρωτατολογίῳ, ἀφίνεταί γιά λίγες ἡμέρες νά ξηραυθῇ,
συγκεντρωμένος εἰς τό μέσον τοῦ ἀγροῦ. Ἄφω ξηραυθῇ, κατὰ τὰς
πρωΐνας καί ὁροσεράς ὥρας ἀρχίζῃ τό δέσιμον. Λαμβάνουν ἓνα
ξύλινον κιβώτιον σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου μήκους 1,8 μ.
περίπου, πλάτους 0,80 μ. καί ὕψους 0,50 μ. Τό κιβώτιον αὐτό • εἶναι ἀνοι-
στόν καί στερεῖται ~~βάσεων~~ ~~ἐπὶ τοῦ κέντρου τοῦ~~ ~~κιβωτίου~~ τοποθετού-
νται δρία σύρματα παραλλήλως τό ἓν πρὸς τό ἄλλο. Βάζουν κατόπιν
τόν χορτόν ὀλίγον ὀλίγον καί τόν πιέζουν διά τῶν ποδῶν ἕως ὅτου χερμίσῃ
τό κιβώτιον. Ὁ χορτός ἐνεκα τῆς μεγάλης πιέσεως λαμβάνει σχῆμα ὀρθογ-
ωνίου παραλληλεπιπέδου καί δένεταί καλῶς διά τῶν συρμάτων, καί μετα-
φέρεται εἰς τὰς ἀποθήκας.

Τὸ ἄλῳνι.
(Πετράλῳνον).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελὶς 19.

ΣΕΛΙΣ 20 11α,β

Ε. = ἔχει τοποθετηθεῖ εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλωνίου, μήκους περίησιν
 δύο μέτρων καὶ τὸ ὁποῖον καλεῖται στρογγύρος ἢ ἁλινόδουλον.
 Τὰ ἄλογα περιφέρονται κυκλικά φέρουν χύρες, καὶ συνήθως
 εἶναι 2-3. Βοιουτοτρόπως γόβουν τὰ σπαχνα.

Ζεῶνται δέ ὡς ἑξῆς: Δένεται κατὰ πρῶτον ἓνα σχοινί εἰς τὸ
 ἁλινόδουλον ἢ στρογγύρον, μετὰ σχοινί αὐτὸ δένεται τὸ πρῶτον
 ἄλογον ἀπὸ τοῦ χαλινάρη. Μετὰ τοῦτο δὲ σχοινί συνέχεια δένεται
 καὶ τὸ δεύτερον ἄλογον ἀπὸ τοῦ χαλινάρη καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ τὸ
 τρίτον. Εἰς περίπτωσιν ἥντιν τὸ σχοινί δὲν φτάνει προστιθεται καὶ
 ἄλλο μέρος ὁμοίου.

Εἶναι ὅπως τοῦ ζητήματος τοῦ ἐνούηου, τοῦ ἐρωτηματολογίου,
 ἀλλὰ εἰς τὴν δέσιν τῶν βοῶν ζεῶνται ἄλογα.

6

Σελίς 27 Ἑρώτης 6.

Ἐν ἑνὶ ὄργανον διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἐκ τῶν
Σείων ὑδρῶν εἶναι τὸ λεγόμενον ὄργανον. Ταῦτα εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ τοῦ
Ἑρωτηματολογίου, σελίδος 27 - μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν εἶναι μονίμως
κοιλοειρημένον ἀλλὰ κρατεῖται ἀπὸ δύο ἀτόμων, ἕνας ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος
καὶ ἄλλος ἀπὸ τὸ ἄλλο, κινεῖται διὰ τῶν χειρῶν πότε πρὸς τὸ ἕνα ἄτομον
πότε πρὸς τὸ ἄλλο. Τρίτον ἄτομον μεταφέρει τὸν καρπὸν μὲ τὸ φερέρι
καὶ τὸν ρίχνει ἐπ' αὐτὸν διὰ νὰ καθαρισθῇ. Ἡ ἔργασία αὐτὴ συνε-
χίζεται μέχρι νὰ καθαρισθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ὁ καρπός.

Σελ 12 29^η.

F 'Cpawen 3

Τὸ Ἀμπάρι εἶχεν σχῆμα ὀρθογωνίου Παραλληλεπipedου καὶ ἐχωρίζετο ἐσωτερικῶς διὰ σανίδων εἰς τρία ἢ τεσσαρα ἢ εἰς περισσότερα χωρίσματα. Εἰς καθ'εὶ ἓνα χωρίσμα ἐφυλλώσσετο καὶ ἔχωριστο εἶδος, ἄλλου τοῦ σιταρι ἄλλου τοῦ βρώμησι κ.λ.π.

ὅς ἐρασεν ἄνθρωπον ὡς ἑαυτόν· ἀλλὰ οὐκ ἔστιν ὁμοῦς τοῦτον ὃς ἐστὶν ὁμοῦς
ἢ ὁμοῦς ἐκείνου διὰ μικρᾶς σαυτοῦ. ὅτι ἐκεῖνος εἶχεν νόμον τοῦ ἀμ

ὁ αὐτὸς ἀνοίγων τὴν μικρὰν ὀπὴν διὰ τῆς
φραγέλλας τῆς μικρᾶς σανίδος καὶ ἐλαμβά-
νον τὴν ποσότητα τοῦ καρποῦ τὸν ὁποῖον
ἠθέλων καὶ χρησιμοποιοῦσιν.

Τὸ ἀνταρ

